

Prosesen mot nedbygging av sørlandsk, uberørt natur bærer preg av et elitistisk, sentralstyrt prosjekt som lever sitt eget liv uten nødvendig, regelmessig realitetssjekk, skriver innsenderen.

FOTO: ARKIV

Fædrelandsvennen den 29.03.19

Vindmøllepark og fornybar energi

I mars 2015 satte Stortinget ett nytt mål for produksjonen av fornybar energi i Norge.

Ordnningen med grønne sertifikater gjorde det økonomisk lønnsomt for investorer å bygge f eks vindmølleparker. Ordningen med grønne sertifikater er i ferd med å opphøre, men teknologien er nå så billig og tilgjengelig og avskrivning- og skatte-regler så gunstige at investorer fortsatt finner det svært økonomisk lønnsomt å bygge vindmølleparker.

NVE har i oppdrag å iverksette Stortingets beslutning. Folkemøte på Evje den 25. mars inngår i prosessene fram mot utbygging. Det som tilsynelatende framstår som er demokratisk prosess, er nøye orkestret av NVE – forskning viser at NVE framstår som (og er) eier av prosessen i den forstand at NVE fastlegger hva som er relevant beslutningsgrunnlag, så som hensynet til støyplasser, iskast, fornminner, truede dyrearter og annet. På Evje påviste forskeren fra UiA at momenter som lokalbefolkningens identitetsfølelse og oppfatningen av det (u)estetiske ved vindmøllene ikke har relevans for NVE.

Utbyggerne, NVE eller andre myndigheter stiller heller ikke spørsmål ved hovedpremisset for beslutningen av Stortinget: At bruken av fossil energi skulle reduseres og erstattes av fornybar energi. Oppsummert er dette hele poenget med storstilt utbygging av fornybare energikilder. De siste 10-20 årene har

Norges utslipp av klimagasser vært relativt stabilt på ca 52 millioner tonn pr. år. Kun hvis forbruket av fossilt brennstoff går ned, og erstattes av fornybar energi, vil vindkraft ha positiv effekt på miljøet, logisk nok. Dette har ikke slått til. Vi forurenser som før. Premisset var kjent i 2015 og energibransjens interesseorganisasjoner gjorde felles front mot beslutningstakerne og oppsummerte i felles brev at «Mer fornybar kraft har ingen klimaeffekt før den erstatter fossil energi».

●● Verden er ikke ett energimarked.

Fra tilhengerne av utbygging er mantraet at vindmøller er en bra ting for miljøet, og at økning av volumet av fornybar energi kan hjelpe det øvrige Europa med det grønne skiftet. Norge skal være Europas grønne batteri, er det sagt. Her spilles altså det moralske kortet. Skal vi ikke stille heia og fjellet i Indre Agder til disposisjon i det gode tjeneste?

Før vi tar stilling til dette dilemmaet, må vi undersøke premisset om at økt produksjon av fornybar energi i Norge (Audnedal, Evje og Hornnes, Hægebostad, Åseral osv) er bra for det grønne skiftet i andre europeiske land: Beregninger viser at det vil være behov for 30-50 TWh ekstra, fornybar energi for å erstatte dagens forbruk av fossil energi kun i Norge (Sira Kvina produserer 6 TWh til sammenligning). Utfasingen av fossil energi står så godt som på ste-

det hvil, men la oss tenke oss at her vil bli noe endring (forbedring) på mellomlang sikt. I 2018 hadde Norge en nettoeksport av strøm til utlandet med 10 TWh, et fall fra 13 TWh i 2017. Hvis vi skal fase ut fossil energi samtidig som vi skal eksportere fornybar energi til kontinentet, la oss si klare å øke eksporten til 20 TWh, så vil dette i tilfellet utgjøre 1 promille av Europas energibehov. En promille. Det blir ikke mye grønt batteri av det.

Verden er ikke ett energimarked. Økonomer peker på at selv om f eks Danmark (bl a med hjelp av norsk fornybar energi) skulle klare å fase ut kullkraftverkene sine fullstendig, vil det ha den sideeffekt at etterspørselen etter kull går ned globalt og gjør kull billigere – kull blir mer attraktivt å bruke i nasjoner som ikke har underlagt seg utslippsbegrensninger. Tilførsel av mer fornybar energi på markedet vil i tilfellet kun ha nøytral innvirkning på klimaet, kanskje negativ.

Så premisset om at befolkningen i Indre Agder skal bidra til å redde verden ved å stille uberørt natur til disposisjon for formidable vindmøller, hvor generatorene etter sigende avgir en hvinnende lyd som høres ut som et jettfly som aldri lander, er i beste fall tvilsomt. Prosesen mot nedbygging av sørlandsk, uberørt natur bærer preg av et elitistisk, sentralstyrt prosjekt som lever sitt eget liv uten nødvendig, regelmessig realitetssjekk. Energimarkedet opptrer annerledes enn det beslutningstakerne så for seg i 2015.

HALGEIR VERDAL